Dosarul nr.2-7980/22 2-22050685-12-2-11042022-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la 04 aprilie 2025.
Cererea de apel (nemotivată) depusă de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a fost înregistrată la 07 aprilie 2025, însă recepționată contra semnătură la 14 aprilie 2025, cât și luând în considerație faptul că, zilele din: 21 aprilie 2025 (a II-a zi de Paști), 28 aprilie 2025 (a II-a zi de Paștele Blajinilor), 01 mai 2025 și 09 mai 2025 - au fost declarate zile libere (nelucrătoare), cât și data de 11 aprilie 2025 - în care a avut loc Adunarea Generală a Judecătorilor.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, Judecătorul - Natalia Moldovanu
Grefieri - Elena Gribiniuc și Svetlana Pogorlovschi

în sediul instanței, în ședință publică a examinat, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale cu privire la defăimare, constatarea ca fiind falsă informația din comunicatul de presă, obligarea rectificării sau dezmințirii informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică și exprimarea scuzelor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția, argumentele și solicitările reclamantului Russu Denis.

La 08 aprilie 2022, avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată formulată față de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.) cu privire la defăimare, constatarea faptului că informația din comunicatul de presă întocmit de P.C.C.O.C.S. la 20 decembrie 2021 este falsă și nu se bazează pe un substrat factologic suficient cu obligarea pârâtului să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică lui Russu Denis și exprimarea scuzelor, cu compensarea prejudiciilor cauzate, cât și a cheltuielilor de judecată (f.d.2-12, vol.I).

În motivarea acțiunii, a indicat că, în fapt, la 10 iunie 2016, prin sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, în componența: președintele ședinței Ecaterina Palanciuc, judecătorii Maria Negru și Gheorghe Stratulat, examinând materialele cauzei nr.1-1056/14 pe marginea dosarului penal nr.2014028075, inculpatul Russu

Denis ***a fost recunoscut vinovat și condamnat: pe art.283 Cod penal - închisoare 14 ani; pe art.145 alin.(2) lit.a), b), d), i), j), m) Cod penal - închisoare 20 ani; pe art.27, 145 alin.(2) lit.a), b), d), g), i), j), m) Cod penal - închisoare 15 ani; pe art.361 alin.(2) lit.c) Cod penal - închisoare 3 ani.***

A menționat că, conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilit lui Russu Denis pedeapsa definitivă închisoare 25 ani, cu executarea în Penitenciarul de tip închis.

Conform art.385 alin.(4) Cod procedură penală, i-a fost redusă lui Russu Denis pedeapsa cu un an pentru deținerea în arest o perioadă mai mare de 12 luni, **stabilindu-i 24 ani închisoare cu executare în Penitenciar de tip închis.**

A adăugat că, conform cererii de apel, înaintată de inculpatul Russu Denis a fost solicitată: admiterea cererii de apel; casarea parțială a sentinței Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 10 iunie 2016, cu stabilirea pedepsei în baza art.361 alin.(2) Cod penal în limitele legii penale și pronunțarea sentinței de achitare pe art.283, art.145 alin.(2), art.27-145 alin.(2) Cod penal, din motiv că fapta a fost săvârșită de altă persoană.

Astfel, conform cererii de apel suplimentar înaintată de inculpatul Russu Denis a fost solicitată: admiterea apelului suplimentar spre anexare și examinare în cauza respectivă după reluarea cercetării judecătorești; constatarea încălcării cu privire la examinarea cauzei penale în termene rezonabile prevăzute de legislația în vigoare; constatarea că termenul tragerii la răspundere penală pe art.361 alin.(2) Cod penal pe inculpatul Russu Denis a expirat, și în continuare ultimul se liberează de răspundere penală în ceea ce privește deținerea unui document de importanță deosebită; casarea integrală a sentinței Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 10 iunie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Russu Denis să fie achitat pe faptul acuzării de comiterea infracțiunii prevăzute de art.283, art.145 alin.(2) lit.a), b), d), i), j), m), art.27, 145 alin.(2) lit.a), b), d), g), i), j) m) Cod penal, din motivul că în acțiunile acestuia nu se conțin elementele infracțiunii ce i se incriminează, infracțiunea a fost săvârșită de altă persoană, iar pe faptul acuzării de infracțiune prevăzută de art.361 alin.(2) lit.c) Cod penal, inculpatul o să fie liberat de răspundere penală din motivul expirării termenului.

A susținut că, prin pledoaria avocatului Mazur Svetlana a fost solicitată: a respinge cererea de apel depusă de avocatul succesorului părții vătămate Mîrza Daniela; a respinge cererea de apel depusă de reprezentantul părții civile B.C. „Victoriabank” S.A., Cirimpei Igor; a respinge apelul declarat de către procurorul în secția exercitare a urmăririi penale în cauze de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale, Pitel Anatolie; a admite apelul depus de către inculpatul Pridorojnîi Victor; a admite cererea de apel depusă de inculpatul Russu Denis; a admite cererea de apel depusă de apărătorul Dragomir Aliona în interesele inculpatului Ișcenco Veaceslav.

A notat că, conform cererii de apel, înaintată de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Pitel Anatolie, susținută la examinarea cauzei la Curtea de Apel Chișinău de către procuror-șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie și procuror al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, acuzatorul de stat a solicitat casarea parțială a sentinței instanței de fond din 10 iunie 2016 și aplicarea pedepsei în privința inculpaților Russu Denis și Timofti Oleg - închisoare pe viață într-un penitenciar de tip închis, din motivul că ultimii au săvârșit cu vinovăție fapte prejudiciabile grave și excepțional de grave prevăzute de legea penală, aplicarea pedepsei în privința inculpatului Pridorojnîi Victor - închisoare pe 23 ani, cu executarea într-un penitenciar de tip închis, aplicarea pedepsei în privința inculpatului Işcenco Veaceslav - închisoare pe 18 ani, cu executarea într-un penitenciar de tip închis.

A indicat că, la 19 august 2020 procurorul pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale, Toma Ruslan, examinând pretinsele acțiuni ilegale ale procurorilor din cadrul Procuraturii P.C.C.O.C.S. în cadrul efectuării urmăririi penale, prin ordonanța motivată l-a recunoscut pe cet.Russu Denis în calitate de parte vătămată privind faptele de divulgarea datelor cu caracter personal.

A menționat că, la 17 decembrie 2021, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în componența: președintele ședinței Stelian Teleucă, judecătorii Denis Băbălău și Silvia Gîrbu, examinând materialele cauzei nr.1-1700/16, au fost respinse apelurile declarate de inculpatul Russu Denis, astfel, ultimul a fost recunoscut vinovat și condamnat: ***se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspunderea penală. Lui Russu Denis - recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.283; 145; 27,145 alin.(2) din Cod penal,*** în conformitate cu prevederile art.84 alin.(1) Cod penal, aplicarea **pedepsei definitive sub formă de detențiune pe viață, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.**

Ca urmare, la 20 decembrie 2021, la web-pagina a Procuraturii Generale a fost publicat așa-numit comunicat de presă:

„Pedepse de 25 ani închisoare și detenție pe viață pentru atacatorii încasatorilor unei bănci, la întrarea unei centru comercial, la 30 mai 2014.

„Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) anunță despre admiterea de către Curtea de Apel Chișinău a argumentelor procurorilor privind necesitatea înăspririi pedepsei față de atacatorii automobilului unei bănci comerciale, care sosise să încaseze banii, în fața unui centru comercial din sectorul Râșcani din Chișinău, în data de 30 mai 2014.

Contestările au fost depuse în anul 2016, atunci când procurorii solicitaseră pedepse mai aspre pentru cei patru atacatori, care inițial au fost condamnați la pedepse cuprinse între 13 și 24 ani închisoare. Acum, urmare a reprezentării acuzării de stat de către Procuratura de Circumscripție Chișinău, instanța de apel a

satisfăcut demersurile procurorilor, iar pedepsele inculpaților le-au fost schimbate în altele mai dure: doi bărbați au fost condamnați la detenție pe viață, inclusiv liderul grupului infracțional, iar alții doi - la 25 ani închisoare.

Procurorii menționează faptul că anterior cei patru activau în cadrul unei structuri paramilitare, iar infracțiunea pentru care au fost condamnați au comis-o cu deosebită cruzime. Examinarea îndelungată a procesului a fost determinată de încercările inculpaților de a induce în eroare autoritatea judecătorească, prin negarea vinovăției lor și administrarea unor probe artificiale.

Cu titlu de reamintire, comunicăm faptul că în timpul jafului au fost trase peste 40 de focuri dintr-un pistol-mitralieră, iar automobilul folosit la comiterea infracțiunii a fost abandonat și ulterior incendiat.

Infracțiunea s-a soldat cu moartea șoferului automobilului atacat, rănirea a doi încasatori și un prejudiciu material de peste 1,5 milioane lei. Potrivit actului judecătoresc, cei patru sunt obligați să întoarcă pagubele provocate.

Notă: ***Decizia instanței de apel este definitivă și executorie, însă cu drept de atac la Curtea Supremă de Justiție.***

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale
20 decembrie 2021....”

Avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a nuanțat că, la 31 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal cu *****, în cancelaria Procuraturii Generale a R.M. a fost înregistrată cererea prealabilă, plângerea cet.Russu Denis în legătură cu pretinsa ducere în eroare a opiniei publice prin comunicatul de presă întocmit de PCCOCS la 20 decembrie 2021.

Astfel, la 17 ianuarie 2022 cu nr.R-124 al Penitenciarului nr.13 - Chișinău, Russu Denis a fost înștiințat cu scrisoarea nr.22-44/18-47 din 11 ianuarie 2022, emisă de către procuror-șef interimar al Secției reprezentare în procedurile non-penale și implimentare CEDO, Gavriliță Oleg cu privire la transmiterea materialelor pentru examinare în adresa d-lui Russu Sergiu, procuror-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Prin urmare, la 18 februarie 2022 cu nr.226 al *****, readresată prin scrisoarea *****din 14 februarie 2022 al IP-13 Chișinău, cet.Russu Denis a fost înștiințat cu scrisoare *****din 04 februarie 2022, emisă de către adjunctul-interimar al procurorului-șef al Procuraturii PCCOCS, Brigai Sergiu, prin care ***temeiuri de admitere a cererii înaintate de către Russu Denis nu au fost stabilite: „...ca rezultat a examinării, vă informăm că textul comunicatului de presă nu face referire la numele persoanelor sau alte date personale, care ar contribui la afectarea principiului prezumpției nevinovăției, prin raportare la art.21 și 20 din Constituție*** *...”*.

A menționat că, nefiind de acord cu rezultatele examinării cererii prealabile (plângerii) declarată de cet.Russu Denis în modul și ordinea prevăzută de art.15-16 din Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, în colaborare

cu art.19 Cod administrativ - la 21 februarie 2022 cu nr. de înregistrare 564 în adresa Procuraturii Generale a Republicii Moldova a fost înaintată cererea prealabilă depusă de avocatul Dragomir Aliona în numele și interesele cet.Russu Denis, acțiunea înaintată împotriva răspunsului *****din 04 februarie 2022 emis de către adjuctul-interimar al procurorului-șef al Procuraturii PCCOCS, Brigai Sergiu pe marginea examinării cerințelor concretizate în cererea înregistrată în Procuratura Generală în legătura cu pretinsa ducere în eroare a opiniei publice prin comunicatul de presă întocmit de PCCOCS la 20 decembrie 2021.

Ca urmare, la 10 martie 2022 cu ***** în rezultatul examinării cererii prealabile a fost emis un răspuns de către procurorul-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Russu Sergiu, prin care ***în rezultatul examinării celor invocate în cererea prealabilă prezentată, prin raportare la art.21 și 20 din Constituție, vă comunic că, Procuratura asigură dreptul părților din dosarele investigate la prezumția nevinovăției și accesul liber la justiție… Mai mult, menționăm expressiv verbis faptul că comunicatul de presă al instituției nu a indicat numele cărorva persoane inclusiv și a persoanei pe care o reprezentați. Reamintim și comunicarea publică pe dosar din afara comunicatelor de presă emise de procuratură, prin care au fost reflectate date despre caz. Într-un context mai larg, ținem să menționăm faptul că mediatizarea dosarului în care figurează clientul Dvs. a avut la bază testul proporționalității publicării în presă a activității procuraturii în această cauză în raport cu următoarele aspecte… E un comunicat de presă, scris în limbaj accesibil publicului larg, dar și obligator în raport cu cerințele transparenței activității autorităților publice... Prin urmare, limbajul comunicatului de presă al PCCOCS nu a distorsionat cele stabilite în actul judecătoresc, scopul unui astfel de instrument de comunicare fiind informarea publicului larg prin transmiterea datelor bazice relevante subiectului, fără formulări tehnice sau formulări mai puțin folosite în limbajul uzual mediatic „examinarea îndelungată” - exprimarea acestui punct de vedere al Procuraturii este bazată pe multiplele cereri formulate de către inculpați, inclusiv de recuzare a judecătorilor și de strămutare a cauzei penale. În concluzie, temei de admitere a cererii înaintate nu au fost stabilite.***

Avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a afirmat că, este evident că, nu sunt de acord cu rezultatele examinării cererii prealabile. Mai mult, poziția Procuraturii PCCOCS o consideră ca una ilegală și neîntemeiată în modul și ordinea prevăzută de Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

A făcut trimitere la art.7 al Legii nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare și a indicat că, având în vedere neconcordanțele din comunicatul de presă cu evenimentele concrete descrise în sentința din 10 iunie 2016 și decizia din 17 decembrie 2021, precum și pentru ce anume reclamantul Russu

Denis a fost condamnat, ultimul a depus cerere prealabilă, iar în motivare a fost declarat că, Russu Denis și alții, niciodată nu au fost trași la răspunderea penală în baza art.282 Cod penal **(organizarea unei formațiuni paramilitare ilegale sau participarea la ea),** și anume ceea ce procurorii au încercat să transmită publicului prin sintagma lor ***„Procurorii menționează faptul că anterior cei patru activau în cadrul unei structuri paramilitare”.***

A notat că, conform materialelor acuzării și materialelor dosarului penal nr.2014028075 din 30 mai 2014, acest lucru nici măcar nu a fost invocat în anchetă. Și până la momentul actual nu există nici o hotărîre judecătorească irevocabilă, pe marginea acestor acuzări.

Mai mult, poziția Procuraturii PCCOCS, care la momentul actual nu a fost confirmată prin decizia definitivă judecătorească și care este o concluzie falsă, a fost transmisă în adresa mass-mediei: „***Examinarea îndelungată a procesului a fost determinată de încercările inculpaților de a induce în eroare autoritatea judecătorească, prin negarea vinovăției lor și administrarea unor probe artificiale”.***

A susținut că, din cauza unor astfel de declarații false, care au fost republicate de toate canalele de știri ale Republicii Moldova, procurorii din cadrul Procuraturii PCCOCS, au încercat să influențeze opinia publică și să facă presiuni asupra judecătorilor Curții Supreme de Justiție, care în continuare ar trebui să emite decizia în acest caz.

A făcut referire la art.12 al Legii sus menționate și a indicat că, onoarea, demnitatea și reputația sunt atribute fundamentale ale omului și fără protecția lor nu putem concepe protecția omului în societate sau, altfel spus, a valorilor fundamentale ale societății.

Onoarea este, în primul rând, aprecierea societății dată personalității, deci, depinde foarte mult de principiile morale impregnate în conștiința comunității sociale. ***Lezarea onoarei*** presupune că reclamantul simte (sau consideră potențial posibilă) schimbarea opiniei societății despre sine. E vorba de o discreditare a omului în fața opiniei publice. Aceasta este accepțiunea în care sunt utilizate în practică articolele pertinente din legislația civilă.

În ceea ce privește ***demnitatea,*** aceasta este definită de majoritatea teoreticienilor ca „autoaprecierea personalității bazată pe aprecierea ei de către societate”. Demnitatea este o noțiune foarte largă, bogată în conținut și prin natura sa, profund dialectică. În teroria eticii demnitatea este determinată ca o categorie a conștiinței morale ce exprimă concepția despre valoarea fiecărui om ca o personalitate morală, de asemenea, o categorie a eticii, care înseamnă o atitudine morală deosebită a omului față de sine însuși și atitudinea societății, a statului și a altor comunități față de el, în care se recunoaște valoarea personalității. Spre deosebire de onoare, demnitatea nu este pur și simplu aprecierea corespunderii personalității și a faptelor sale, normelor sociale (morale), dar este în primul rând perceperea de către persoană a

valorii sale ca om în general (demnitate umană), ca o personalitate concretă (demnitate personală), ca un profesionist.

A precizat că, dreptul la onoare și demnitate reprezintă un drept fundamental. Deși Constituția Republicii Moldova nu consacră acestui drept un articol aparte, art.32 alin.(2) al Constituției prevede că ***„libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie”***. Această stipulație presupune egalitatea dreptului la onoare și demnitate cu dreptul la libera exprimare, adică garantarea acestuia la nivelul unui drept fundamental, cel puțin atunci când intră în contradicție cu dreptul (fundamental) la libera exprimare. Mai mult, dreptul la exprimare este fundamental până în momentul când este lezat dreptul la onoare și demnitate. Când aceasta se întâmplă, nu mai există dreptul la exprimare.

Astfel, problematica apărării onoarei, demnității și reputației profesionale rămâne a fi deosebit de complexă, fiind marcată de imposibilitatea elaborării unor norme care să permită maximum de obiectivitate și echitate în aplicarea lor.

A nuanțat că, prezintă dificultate stabilirea unei granițe echitabile între dreptul la libera exprimare și dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională. Democratizarea continuă a societății impune realizarea unei concilieri între aceste drepturi, astfel încât protecția dreptului la onoare, demnitate și reputație profesională să nu afecteze substanțial libertatea de exprimare și să nu-i amenințe calitate de fundament al societății democratice. Pentru a asigura finalitate, este necesar a aplica regulile stabilite prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului drept criterii pentru aprecierea legitimității restrângerii libertății de exprimare.

A făcut referire la art.7 alin.(1), (2) lit.a), 17 alin.(1) lit.a), b), 19 alin.(1), (2) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.7 din 24 decembrie 2012, completat cu Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.24 din 16 octombrie 2017 și, astfel, prin prezenta cerere, reclamantul a solicitat repararea prejudiciului cauzat, în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, pentru prejudiciului material pretins, având în vedere recuperarea achitărilor avocatului pentru asistența juridică prin contract; și respectiv, pentru apărarea onoarei și demnității prin răspândirea informației false, repararea prejudiciului moral, în mărime de 10 000 (zece mii), pentru suferințele fizice și psihice.

În ceea ce privește prevederile art.117-119 Cod de procedură civilă, și respectiv prevederile art.18 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, prin probe care se confirmă argumentele invocate, a menționat următoarele:

- La data de 20 decembrie 2021 privind comunicatul de presă al Procuraturii PCCOCS, intitulat „Pedepse de 25 ani închisoare și detenție pe viață pentru atacatorii încasatorilor unei bănci, la întrarea unei centru comercial, la 30 mai 2014”, a fost răspândită informație falsă care nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

- Astfel, conform art.15 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației care a răspîndit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

- Având în vedere neconcordanțele din comunicatul de presă cu evenimentele concrete descrise în sentința din 10 iunie 2016 și decizia din 17 decembrie 2021, precum și pentru ce anume reclamantul Russu Denis a fost condamnat, ultimul a depus cerere prealabilă.

*- În motivare a fost declarat că, Russu Denis și alții, niciodată nu au fost trași la răspundere penală în baza art.282 din Cod penal (**organizarea unei formațiuni paramilitare ilegale sau participarea la ea**), și anume ceea ce procurorii au încercat să transmită publicului prin sintagma lor „**Procurorii menționează faptul că anterior cei patru activau în cadrul unei structuri paramilitare**”.*

- Conform materialelor acuzării și materialelor dosarului penal nr.2014028075 din 30 mai 2014, acest lucru nici măcar nu a fost invocat în anchetă. Și până la momentul actual nu există nici o hotărîre judecătorească irevocabilă, pe marginea acestor acuzări.

*- Mai mult, poziția Procuraturii PCCOCS, care la momentul actual nu a fost confirmată prin decizia definitivă judecătorească și care este o concluzie falsă, a fost transmisă în adresa mass-mediei: „**Examinarea îndelungată a procesului a fost determinată de încercările inculpaților de a induce în eroare autoritatea judecătorească, prin negarea vinovăției lor și administrarea unor probe artificiale**”.*

- Din cauza unor astfel de declarații false, care au fost republicate de toate canalele de știri în Republica Moldova, procurorii în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, au încercat să influențeze opinia publică și să facă presiuni asupra judecătorilor Curții Supreme de Justiție, care în continuare ar trebui să emite decizia definitivă în acest caz.

- Prin răspunsul *****din 04 februarie 2022, emis de către adjunctul-interimar al procurorului-șef al PCCOCS, Brigai Sergiu, cât și prin răspunsul ***** din 10 martie 2022, procuror-șef al PCCOCS, Russu Sergiu, ***nu au fost stabilite temeiuri de admitere a cererii înaintate.***

Ar trebui de menționat că, persoana interesată poate înainta o asemenea acțiune și în caz dacă în comunicare (publicație) nu sunt indicate numele de familie și denumirea concretă ale persoanelor la care se referă, însă din conținutul ei scriptic există indicii prin care se poate determina în mod indubitabil la cine se referă.

Prin urmare, avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a solicitat constatarea faptului că informația la care se referă la prezenta acțiune este falsă și nu se bazează pe un substrat factologic suficient, cu obligarea Procuraturii P.C.C.O.C.S. să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare,

acordarea dreptului la replică reclamantului Russu Denis și exprimarea scuzelor cu compensarea prejudiciilor cauzate; încasarea din contul pârâtului P.C.C.O.C.S. în folosul lui Russu Denis, compensație bănească privind repararea prejudiciului cauzat, în mărime de 5 000 lei, pentru prejudiciul material pretins, având în vedere recuperarea achitărilor avocatului pentru asistență juridică prin contract și, respectiv, pentru apărarea onoarei și demnității prin răspândirea informației false; repararea prejudiciului moral, în mărime de 10 000 lei, pentru suferințele fizice și psihice; și obligarea pârâtului în publicarea unei dezmințiri, cu dispunerea dezmințirii relatărilor false și defăimătoare, indicând dispozitivul hotărîrii texul dezmințirii.

În drept, acțiunea reclamantului Russu Denis a fost întemeiată pe prevederile art.art.6, 8, 10, 13 CEDO, art.art.20, 21, 24, 26, 28, 32 din Constituție, art.16 Cod civil, art.art.166-167 Cod de procedură civilă în colaborare cu prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtului - Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.)

La 14 martie 2023 și 06 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, pârâtul Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, prin intermediul reprezentantului său convențional, Gaitur Emil, împuternicit prin procurile nr.3d/22-5240 din 24 mai 2022 (f.d.72) și nr.1-19/16-3447 din 04 aprilie 2024 (f.d.211) a formulat și a depus referință/e asupra cererii de chemare în judecată înaintată de Russu Denis, prin care a solicitat respingerea acțiunii, ca neîntemeiată, iar în susținerea poziției sale a invocat următoarele argumente de fapt și de drept (f.d.106, 107, 108-109, 163, 164, 165-166, vol.I).

A subliniat că, textul comunicatului de presă nu face referire la numele persoanelor sau alte date personale, care ar contribui la afectarea principiului prezumpției nevinovăției, prin raportare la art.21 și 20 din Constituție. În acest sens, suplimentar acestor prevederi constituționale, textul comunicatului de presă reclamat a exprimat **garanția prezumției** invocate prin fraza inclusă, potrivit căreia *„decizia instanţei de apel este definitivă şi executorie, însă cu drept de atac la Curtea Supremă de Justiție”*.

A notat că, mediatizarea dosarului a avut la bază testul proporționalității publicării în presă a activității Procuraturii în această cauză în raport cu următoarele aspecte:

- obligația instituțională a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.) de acționare în spiritul principiilor transparenței și publicității;

- rezonanța socială sporită a dosarului.

Suplimentar precizărilor privind premisele inoportune în formularea şi depunerea acestei cereri de chemare în judecată, reprezentantul pârâtului P.C.C.O.C.S., Gaitur Emil a adus la cunoștință faptul că în procesul elaborării **comunicatului de presă, acesta nu a deviat de la fondul și substanța sentinței** din

10 iunie 2016, prin care instanța de judecată a constatat că persoanele care au comis „***atacul armat***” au activat în cadrul unei „*bande armate*”.

Mai mult, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, a folosit aceeași sintagmă în decizia din 17 decembrie 2021.

Prin urmare, a susținut că, limbajul **comunicatului de presă al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale, care a folosit sintagma „*structură paramilitară*” nu a distorsionat cele stabilite în actul judecătoresc**. Dimpotrivă, scopul unui astfel de instrument de comunicare este informarea publicului larg, prin transmiterea datelor bazice relevante subiectului, fără formulări tehnice sau formulări mai puțin folosite în limbajul uzual mediatic. Pentru fundamentarea similitudinii sensurilor celor două sintagme, în contextul faptelor descrise în sentința judecătorească, reprezentantul pârâtului a făcut referire la definirea în DEX a noțiunii folosite în comunicatul de presă:

- ***paramilitar***: „(Despre grupuri, organizații etc.)
Care este organizat pe baza disciplinei de tip militar ...
(Despre acțiuni) Care are un pronunțat caracter militar (agresiv)”;
- ***bandă armată***, pe de altă parte, e o sintagmă folosită și în context tehnic, definită ca „hârtie rigidizată cu lamele de aluminiu”.

A menționat că, referirea comunicatului de presă la ***„[e]xaminarea îndelungată a procesului”*** **este poziția Procuraturii**, ca de altfel şi învinuirea din dosarul penal în care acesta este inculpat, cu care persoana are dreptul să nu fie de acord. Acest fapt, însă, nu este de natură să constituie un impediment în exercitarea obligației transparenței de către autoritatea publică, inclusiv cu titlu de anticipare a întrebărilor reprezentanților mass-mediei la acest subiect de interes public evident: comunicarea în anul 2021 despre o faptă investigată din 2014 prezintă fără îndoială o „examinare îndelungată”.

Iar, pe de altă parte, obligația instituțională a autorităților publice de comunicare publică despre un caz care durează din 2014, mai ales de o astfel de rezonanță socială sporită, nu poate fi împiedicată până la pronunțarea unei hotărîri judecătorești definitive şi irevocabile, cu asigurarea drepturilor procedurale ale deținutului vizat, inclusiv prin abținerea de la divulgarea numelui acestuia.

În concluzie, reprezentantul pârâtului, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a considerat că, temeiuri legale pentru admiterea acestei cereri de chemare în judecată nu există și a solicitat respingerea acțiunii reclamantului Russu Denis, ca neîntemeiată.

Incidente procedurale.

La 08 aprilie 2022, avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a depus în Judecătoria Chişinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale cu privire la defăimare, constatarea faptului că informația din comunicatul de presă întocmit de

P.C.C.O.C.S. la 20 decembrie 2021 este falsă și nu se bazează pe un substrat factologic suficient cu obligarea pârâtului să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică lui Russu Denis și exprimarea scuzelor, cu compensarea prejudiciilor cauzate, cât și a cheltuielilor de judecată (f.d.2-12, vol.I).

Primar, la 11 aprilie 2022 cererea de chemare în judecată a fost **repartizată** pentru examinare în mod automat-aleatoriu **judecătorului** Judecătoriei Chişinău (sediul Centru), **Garri Bivol** (f.d.1, vol.I).

Prin **încheierea** judecătorului **Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)**, Garri Bivol din 12 aprilie 2022, cererea de chemare în judecată a fost **acceptată în procedură contencioasă** și stabilită ședință de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, cu citarea părților (f.d.34, vol.I).

Prin hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.527/33 din 14 noiembrie 2023, judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Garri Bivol a fost suspendat din funcție (f.d.138, vol.I).

Astfel, prin încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Serghei Dimitriu din 27 decembrie 2023 a fost dispusă **redistribuirea automat-aleatorie** a cauzei civile unui alt judecător specializat în materie civilă, pentru examinarea cererii (f.d.146, vol.I).

Cauza civilă a fost **repartizată repetat** judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), **Natalia Moldovanu** la **31 ianuarie 2024** (f.d.147, vol.I) și **recepționată** contra semnătură la **01 februarie 2024.**

Prin **încheierea** judecătorului **Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)**, Natalia Molovanu din 05 februarie 2024 a fost stabilită ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, cu citarea participanților procesului (f.d.148-149, vol.I), ulterior, inclusiv și cu **asigurarea prezenței reclamantului**/condamnat (în baza art.213 alin.(3) Cod de procedură civilă) - prin intermediul teleconferinței cu *****-*****, întru respectarea drepturilor reclamantului la un proces echitabil și acces la justiție (f.d.215, 218, 230, vol.I).

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reclamantul Russu Denis, cât și reprezentantul său convențional, avocatul Dragomir Aliona, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA nr.1577915 din 24 martie 2022 (f.d.13, vol.I) au susținut integral cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept indicate și au solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Gaitur Emil, împuternicit prin procurile nr.3d/22-5240 din 24 mai 2022 (f.d.72, vol.I) și nr.1-19/16-3447 din 04 aprilie 2024 (f.d.211, vol.I) a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, administrând probatoriul cauzei în raport cu pretențiile înaintate și obiecțiile reprezentantului pârâtului expuse în referința atașată la dosar, verificând argumentele expuse de reclamant și reprezentantul reclamantului, cât și poziția reprezentantului pârâtului expusă în ședință, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis, din următoarele considerente.

Potrivit art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În corespundere cu art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

În temeiul art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Conform recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărîrilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărîrilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că, judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța judecătorească relevă că, art.6 din Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, garantează dreptul justițiabilului la o hotărîre motivată sub aspectul

instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărîrile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărîrea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Totodată, CEDO reiterează că, deși art.6§1 obligă instanțele să își motiveze hotărîrile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument. Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărîrii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.

Instanța de judecată reține că, obiectul material al prezentei acțiuni îl constituie obligarea pârâtului Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.) - în urma constatării faptului că informația din comunicatul de presă întocmit de P.C.C.O.C.S. la 20 decembrie 2021 este falsă și nu se bazează pe un substrat factologic suficient - la rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică lui Russu Denis și exprimarea scuzelor, cu compensarea prejudiciilor cauzate.

În ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că, comunicatul de presă vizat în prezentul litigiu a fost publicat la 20 decembrie 2021, pe pagina web oficială www.procuratura.md al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.).

În această ordine de idei, instanţa judecătorească reţine că, la 20 decembrie 2021, pe pagina web oficială al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.) a fost publicat comunicatul de presă (f.d.19, vol.I), după cum urmează:

„Pedepse de 25 ani închisoare și detenție pe viață pentru atacatorii încasatorilor unei bănci, la întrarea unei centru comercial, la 30 mai 2014.

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) anunță despre admiterea de către Curtea de Apel Chișinău a argumentelor procurorilor privind necesitatea înăspririi pedepsei față de atacatorii automobilului unei bănci comerciale, care sosise să încaseze banii, în fața unui centru comercial din sectorul Râșcani din Chișinău, în data de 30 mai 2014.

Contestările au fost depuse în anul 2016, atunci când procurorii solicitaseră pedepse mai aspre pentru cei patru atacatori, care inițial au fost condamnați la pedepse cuprinse între 13 și 24 ani închisoare. Acum, urmare a reprezentării acuzării de stat de către Procuratura de Circumscripție Chișinău, instanța de apel a satisfăcut demersurile procurorilor, iar pedepsele inculpaților le-au fost schimbate în altele mai dure: doi bărbați au fost condamnați la detenție pe viață, inclusiv liderul grupului infracțional, iar alții doi - la 25 ani închisoare.

Procurorii menționează faptul că anterior cei patru activau în cadrul unei structuri paramilitare, iar infracțiunea pentru care au fost condamnați au comis-o cu deosebită cruzime. Examinarea îndelungată a procesului a fost determinată de încercările inculpaților de a induce în eroare autoritatea judecătorească, prin negarea vinovăției lor și administrarea unor probe artificiale.

Cu titlu de reamintire, comunicăm faptul că în timpul jafului au fost trase peste 40 de focuri dintr-un pistol-mitralieră, iar automobilul folosit la comiterea infracțiunii a fost abandonat și ulterior incendiat.

Infracțiunea s-a soldat cu moartea șoferului automobilului atacat, rănirea a doi încasatori și un prejudiciu material de peste 1,5 milioane lei. Potrivit actului judecătoresc, cei patru sunt obligați să întoarcă pagubele provocate.

Notă: ***Decizia instanței de apel este definitivă și executorie, însă cu drept de atac la Curtea Supremă de Justiție.***

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale
20 decembrie 2021....”.

Conform art.3 alin.(1)-(4) și alin.(5) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010 (în vigoare la 09 octombrie 2010), orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atât conţinutul, cât şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti. Restrângerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi doar în cazul în care restrângerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, **respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat** şi libertatea de exprimare, precum şi **libertatea publicului de a fi informat.** Garanţiile privind libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau la violență.

Conform art.7 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

În conformitate cu prevederile art.15 alin.(1)-(2) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informaţiei şi/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat […]. **Cererea prealabilă**

se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informaţia defăimătoare. Acesta este un termen de prescripţie.

Potrivit art.16 alin.(1) al Legii prenotate *supra*, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către persoana juridică ce a răspândit această informaţie.

Iar potrivit alin.(5) al aceluiași articol, în cazul refuzului de a satisface, integral sau parţial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu art.17 al aceeleași legi, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile. Acesta fiind un termen de prescripţie.

Astfel, reclamantul Russu Denis a susținut că prin comunicatul de presă publicat la 20 decembrie 2021 de către pârât, i-a fost lezată onoarea și reputația profesională.

Din suportul probatoriu anexat la cerere, instanța constată că, avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis a înregistrat în cancelaria Procuraturii Generale a R.M. cererea prealabilă/plângerea lui Russu Denis la 31 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal cu ***** (f.d.20, vol.I).

Deci, conform avizului de recepție *****, se stestă că, la 31 decembrie 2021 de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a fost recepționată cererea prealabilă înaintată de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis, prin care s-a solicitat ca pârâtul să constate că informația publicată la 20 decembrie 2021 este falsă și nu se bazează pe un substrat factologic și obligarea acestuia de a rectifica sau dezminți informația defăimătoare, cu acordarea dreptului la replică a reclamantului și exprimarea scuzelor cu compensarea prejudiciului cauzat (f.d.20, vol.I).

Se reține că, potrivit răspunsului nr.53/14-1348 semnat de adjunctul-interimar al procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Brigai Sergiu din 04 februarie 2022 a fost respinsă cererea înaintată de către avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis, deoarece n-au fost stabilite temeiuri de admitere a cererii înaintate (f.d.22, vol.I).

Astfel, la **21 februarie 2022** a fost înregistrată **cererea prealabilă** înaintată de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis, sub *****, prin care s-a solicitat anularea răspunsului emis de către adjunctul-interimar al procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Brigai Sergiu, *****din 04 februarie 2022 și constatarea faptului că informația la care se referă cererea prealabilă este falsă și nu se bazează pe un substrat factologic suficient, cu obligarea pârâtului, să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, cu acordarea dreptului la replică a reclamantului și exprimarea scuzelor cu compensarea prejudiciilor cauzate (f.d.23-29, vol.I).

Prin urmare, se atestă că, potrivit **răspunsului** procurorului-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Russu Sergiu, ***** din **10 martie 2022** a fost respinsă repetat cererea prealabilă înaintată de către reprezentatul reclamantului, deoarece n-au fost stabilite temeiuri de admitere a cererii înaintate (f.d.30-31, vol.I).

Instanța de judecată reține că, **cererea** de chemare în judecată a fost **depusă** la Judecătoria Chişinău (sediul Centru) la **08 aprilie 2022** (f.d.1, vol.I)

Potrivit art.17 alin.(1)-(2) din Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, prevede că, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la:

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă;

b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

Termenul specificat la alin.(1) este **termen de prescripție**.

Deci, ținând cont de cronologia expusă *supra* și prevederile legale enunțate mai *sus,* instanța de judecată constată că reclamantul s-a adresat în instanță în termenul de prescripție prevăzut de art.17 al Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Conform art.2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, termenul de ***informaţie*** semnifică orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine, iar prin ***comunicat al autorităţii publice***, se subânțelege o relatare făcută publică de o autoritate publică sau, în numele acesteia, de o persoană care exercită atribuţiile puterii publice.

Sub acest aspect instanța de judecată reține că, din art.7 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, se diferențiază 3 tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale, și anume:

- răspândirea relatărilor false cu privire la fapte;
- răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient și,
- injuria.

Iar prevederile art.7 alin.(2)-(5) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, statuează că, persoana **lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte** poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii:

a) este falsă;

b) este defăimătoare;

c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate **solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei**, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Persoana **lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare** poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii:

a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;

b) au un caracter defăimător;

c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate **solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei**, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Cu referire la alegațiile reclamantului privind lezarea/apărarea onoarei și demnității, instanța conchide că sunt declarative și lipsite de suport probatoriu, or, din textul și conținutul comunicatului de presă publicat la 20 decembrie 2021 coraportat la libertatea de exprimare al unei autorități publice, la caz, P.C.C.O.C.S. nu se atestă vreo lezare a onoarei și demnității reclamantului.

Or, pârâtul P.C.C.O.C.S. reprezintă în sine o instituție specializată - ***autoritate publică***, ce contribuie la înfăptuirea justiției și are obligația privind garantarea accesului la **informațiile de interes public**, ce necesită transparență, prin asigurerea informării active a tuturor cetățenilor, și respectiv, prin publicarea diverselor comunicate de presă și difuzarea de urgență pentru publicul larg a informației ce reprezintă o **deosebită importanţă socială (interes public)** și care i-a devenit cunoscută în cadrul activității.

În această ordine de idei, instanța constată că, într-adevăr „cazul” din anul 2014 care a bulversat societatea și care se referea la ***banditism şi omor intenţionat*** cu o deosebită cruzime - ***prin împuşcare***, reprezenta, în sine, un „caz” de rezonanță sporită cu o importanță socială deosebită/**interes public**, astfel că, indubitabil pârâtul, ca urmare a emiterii și publicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2021 (prin care au fost înăsprite pedepsele inculpaților) era obligat să informeze societatea despre soluția pronunțată (la general, fără indicarea numelor inculpaților) prin publicarea acestui comunicat de presă la 20 decembrie 2021.

Corespunzător, instanța conchide că cerința reclamantului privind obligația pârâtului de a se abține de la publicarea comunicatului de presă până la pronunțarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în dosarul penal în care ultimul era inculpat, raportat la „presupusul” caracter absolut al principiului prezumției nevinovăției sau a unei influențări a opiniei publice și „presupusa” presiune asupra judecătorilor Curții Supreme de Justiție este neîntemeiată, or, conform art.1 alin.(3)-(4) al Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XII din 20 iulie 1995, **judecătorii** instanţelor judecătoreşti sînt **independenţi, imparţiali şi inamovibili** şi se **supun** numai **legii**; **judecătorii iau decizii în mod independent şi imparţial** şi acţionează **fără** niciun fel de restricţii, **influenţe, presiuni**, ameninţări sau intervenţii, directe sau **indirecte,** din partea **oricărei autorităţi**, inclusiv judiciare.

Totodată, potrivit dispoziției art.art.114, 115 alin.(1) al Constituției Republicii Moldova, justiţia se înfăptuieşte în numele legii numai de instanţele judecătoreşti; justiţia se înfăptuieşte prin Curtea Supremă de Justiţie, prin curţile de apel şi prin judecătorii.

Subsidiar și principiile fundamentale ale ONU asupra **independenței sistemului judiciar** stipulează că, **judecătorii se vor comporta întotdeauna astfel, încât să păstreze prestanța funcției lor, imparțialitatea și independența justiției.**

Sub acest aspect, instanța relevă că, din practica constantă a CtEDO, se atestă la general că, în cazul în care nu depășește limitele impuse în interesul bunei administrări a justiției, raportarea, inclusiv comentariile, cu privire la procedurile judiciare contribuie la publicitatea acestora și, prin urmare, este perfect în concordanță cu cerința prevăzută la art.6§1 din Convenție ca audierile să fie publice. La rândul său, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat Recomandarea Rec(2003)13 privind **furnizarea de informații prin intermediul mass-media în legătură cu procedurile penale.** Acesta subliniază pe bună dreptate că **mass-media are dreptul de a informa publicul având în vedere dreptul publicului de a primi informații și subliniază importanța raportării mass-media cu privire la procedurile penale pentru a informa publicul și a asigura controlul public al funcționării sistemului de justiție penală**.

Mai mult ca atât, prin decizia Curții Supreme de Justiție, nr.2ra-1574/22 din 09 decembrie 2022, instanța ierarhic superioară a reținut faptul că, un procuror poate, ba chiar trebuie în cazurile de interes sporit pentru societate, să informeze publicul cu privire la cercetările penale în curs, or art.10 din Convenție include libertatea de a primi sau de a comunica informații.

Astfel, la caz, este imperios necesar de subliniat că, comunicatul de presă din 20 decembrie 2021, pe pagina web oficială al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (P.C.C.O.C.S.) atestă o transparență clară și a fost publicat atât după terminarea urmăririi penale și după pronunțarea sentinței Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 10 iunie 2016, cât și nemijlocit după emiterea și publicarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021, ceea ce denotă, fără echivoc, și respectarea prezumției nevinovăției reclamantului, la caz, nefiind menționate numele și prenumele său.

Cu referire la aserțiunile reclamantului privind caracterul defăimător, ce ar rezulta din textul comunicatului de presă publicat la 20 decembrie 2021, instanța conchide că sunt declarative și neprobate, deoarece din analiza minuțioasă a informației redate și vizate în acel comunicat de presă, nu se stabilește și nici nu se apreciază vinovăția sau nevinovăția persoanei/reclamantului, ci relevă fapte extrase din actele procesuale la etapa în care au fost realizate, iar aceste circumstanțe, în opinia instanței, nu pot fi catalogate și nu reprezintă, în sine „defăimare”.

Instanța notează că, „defăimarea” este un fenomen relativ, iar stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, având în vedere și o analiză riguroasă a argumentelor părților.

Totuși, în cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației/comunicatului de presă, situația se va interpreta împotriva

restricționării libertății de exprimare conform art.25 alin.(6) al Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Corespunzător, libertatea de exprimare constituie unul dintre pilonii principali ai unei societăți democratice, iar excepțiile care permit restricționarea dreptului la libertatea de exprimare, inclusiv a ideilor și informațiilor care ofensează, deranjează sau șochează, trebuie interpretate restrictiv, pe când necesitatea **limitării trebuie probată în mod convingător.**

În această ordine de idei, instanța judecătorească relevă că, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei informații sau „idei" care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferentă, dar și al celei care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității.

Prin urmare, norma art.24 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, statuează expres că, reclamantul trebuie să dovedească că, pârâtul a răspândit informația, precum și faptul că informația îl vizează pe reclamant și este defăimătoare, că informația constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esență falsă sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient, cât și existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

Iar pârâtul, la rândul său, trebuie să dovedească că, informația nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant, informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient, la momentul răspândirii informației, deşi a luat toate măsurile de diligență, nu putea şti că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient și că **informația răspândită este de interes public.**

Totodată, alin.(3) al aceluiași articol, prevede că, în cazurile ce vizează restrângerea libertăţii de exprimare, **refuzul pârâtului** de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare **nu** constituie **temei suficient pentru admiterea acţiunii.**

Conform art.25 alin.(3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte **se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare.**

În speță, instanța de judecată conchide că, în litigiul dedus judecății reclamantul pretinde o lezare a onoarei, demnității și reputației profesionale, prin răspândirea unor judecăți de valoare, or o declarație, o opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, constituie o judecată de valoare.

La caz, raportând circumstanțele de fapt ale speței coroborat cu aprecierea **testului de proporţionalitate** care necesită un echilibru și la respectarea dreptului pârâtului în libertatea sa de exprimare, instanța conchide că afirmațiile reclamantului

referitor la caracterul defăimător al comunicatului în adresa sa sunt lipsite de suport probatoriu, fiindcă natura defăimătoare al **informației de interes public** răspândită (expres statuată la art.24 alin.(2) lit.d) al Legii precitate) **nu se prezumă**, iar potrivit art.24 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare - acest fapt **trebuie dovedit**, or, sarcina probațiunii îi revine reclamantului, situație străină speței în cauză.

Concomitent, instanța reiterează că, libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertățile fundamentale, care are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia - o condiție a progresului acesteia și a dezvoltării fiecăruia. **Libertatea de exprimare este** atât un drept în sine, cât și **un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție** și acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

În acest sens, coraportat la prevederile art.12 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, care statuează că, orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă, instanța reține că, comunicatul de presă din 20 decembrie 2021 publicat de pârât, de fapt, conține mențiunea la finele acestui text în sutitrarea **„Notă”:** ***Decizia instanței de apel este definitivă și executorie, însă cu drept de atac la Curtea Supremă de Justiție***, ceea ce atestă indubitabil și respectarea prezumției nevinovăției garantată de Constituție (față de reclamant), luând în considerație și faptul că, în conținutul comunicatului de presă nu se desprind careva date cu referire la „numele sau prenumele” *in concreto* a reclamantului Russu Denis.

Referitor la noțiunile/formulările inserate în textul comunicatului de presă asupra cărora a obiectat reclamantul, și anume „**structură paramilitară**” și fraza „**examinarea îndelungată** a procesului a fost determinată de încercările inculpaților de a induce în eroare autoritatea judecătorească, prin negarea vinovăției lor și administrarea unor probe artificiale”, instanța reiterează următoarele.

Cu întâietate, instanța constată că, **mediatizarea dosarului de rezonanță cu un interes public** sporit a avut la bază **testul proporționalității publicării** în presă a activității pârâtului Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale în cauza dată, având în vedere circumstanțele primordiale, și anume:

- obligația P.C.C.O.C.S. de a acționa rapid în spiritul principiului publicității și, respectiv, a **transparenței**, cât și,

- **rezonanța** socială sporită de **interes public** a dosarului penal.

În context, instanța constată că, noțiunea inserată în textul comunicatului de presă de „**structură paramilitară**” publicat de pârât, nu diferă de fondul și substanța actelor judecătorești emise: sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 10 iunie 2016 și decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021, prin care instanțele de

judecată au constatat că, persoanele care au comis „**atacul armat**” au activat în cadrul unei „**bande armate**”.

Astfel, se reține că, în motivarea sa, instanța de apel, a folosit inclusiv aceeași sintagmă de „**atac armat**”, or, această noțiune de „**atac**” se regăsește în decizia Curții de Apel Chișinău de peste 180 de ori.

Prin urmare, este de subliniat că, însăși instanța de apel a folosit inclusiv o altă sintagmă decât „**bandă armată**” în decizia sa, în locul sintagmei de „**atac armat**”, care în esență sunt sinonime.

Mai mult ca atât, și în motivarea deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2024, prin care a fost menținută decizia instanței de apel, se desprind aceleași noțiuni de „**bandă armată**” similar sintagmei de „**atac armat**”.

Cu alte cuvinte, este necesar de subliniat că, un comunicat de presă nu este un document juridic, contrapus actelor judecătorești (în speță, sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 10 iunie 2016 și decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021) la care se face referire, or, scopul publicării unui comunicat de presă rezidă din rezonanța și interesul public, în special în informarea publicului larg, prin transmiterea informației/datelor bazice relevante subiectului în dosarul penal vizat, fără formulări tehnice sau mai puțin folosite în limbajul uzual mediatic, adică într-un limbaj simplu, mai puțin juridic și pe înțelesul societății, operându-se astfel, cu sintagma „structură paramilitară,” fapt, care în opinia instnței, nu a distorsionat cele constatate și stabilite în actele judecătorești definitive și irevocabile (la moment).

În ceea ce privește fraza expusă în comunicatul de presă vizat, și anume: „**examinarea îndelungată** a procesului a fost determinată de încercările inculpaților de a induce în eroare autoritatea judecătorească, prin negarea vinovăției lor și administrarea unor probe artificiale” (care se referă la toți inculpații vizați), instanța a reținut afirmația părții pârâte, care atestă că, aceasta reprezintă o opinie/poziție a acestuia, având în vedere perioada infracțiunii comise și învinuirea adusă în anul 2014 și data emiterii deciziei definitive și executorii a Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2021 (mai bine de 7 ani), iar la moment și emiterea deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2024 (per total, mai mult de 10 ani)), însă acest fapt nu reprezintă un impediment în exercitarea obligației transparenței de către autoritatea publică, inclusiv cu titlu de anticipare a întrebărilor reprezentanților mass-mediei la acest subiect de interes public evident, deoarece comunicarea în anul 2021 despre o decizie judecătorească ce vizează o faptă investigată tocmai din anul 2014 prezintă indibitabil o „examinare îndelungată” a cazului de o rezonanță socială sporită/interes public.

Iar, pe de altă parte, se reține că, obligația instituțională a autorităților publice de comunicare publică din 2021 (ca urmare a emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău) despre un caz de o rezonanță socială sporită care durează din 2014 - nu poate fi împiedicată până la pronunțarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile, deoarece ce au fost asigurate drepturile procedurale ale condamnatului

vizat/reclamantului din speță, prin abținerea de la divulgarea numelui și prenumelui acestuia.

În această ordine de idei, instanța a conchis ca întemeiate și a reținut afirmațiile părții pârâte expuse în pledoarii, cu titlu informativ că, în cadrul procesului penal ce se afla pe rolul Curții de Apel Chișinău, doar în anul 2021, au avut loc următoarele **amânări ale ședințelor**:

- 06 septembrie 2021 - la cererea avocatului Lupea Georgeta - amendat cu 25 u.c.;
- 07 septembrie 2021 - la cererea de strămutare depusă de inculpatul Russu Denis;
- 22 septembrie 2021 - imputată avocatului Iachimciuc Alexandri în altă ședință, amendat cu 25 u.c.;
- 29 septembrie 2021 - amânat pentru 06 octombrie 2021, ora 09.15 pentru cercetarea probelor;
- 06 octombrie 2021 - amânat pentru 20 octombrie 2021, ora 09.30 - interpretul a ieșit din sală la obiecțiile făcute de unul din inculpați;
- 20 octombrie 2021 - amânat pentru 25 octombrie 2021, ora 09.00 pentru examinarea demersurilor de expertiză;
- 25 decembrie 2021 - amânat pentru 12 noiembrie 2021, ora 09.00 nu era judecătorul Băbălău Denis;
- 12 noiembrie 2021 - amânat pentru 06 decembrie 2021, ora 15.30 pentru audierea martorilor apărării.

În ceea ce privește situația de până în 2021 exemplificată mai sus, la Curtea de Apel Chișinău, se reține că, prima ședință era preconizată pentru data de 10 noiembrie 2016. Astfel, din cele peste 65 de ședințe numite, la 6 ședințe nu s-a prezentat un inculpat, invocând motive de boală, iar ulterior desfășurarea procesului a fost imposibilă pe motivul că unul din inculpați și-a înlocuit apărătorul și asta ca mai apoi, deși titularii cererilor de apel deja s-au expus pe marginea apelurilor încă la ședința din 07 iunie 2017 (inclusiv fiind epuizată și etapa cercetării probelor), avocații au intervenit cu un demers către instanța de apel - în vederea audierii unor martori, care în opinia lor ar confirma alibiul unuia din inculpați.

Cele enunțate *supra*, în opinia pârâtului, denotă că, nu poate fi justificată perioada excesivă a examinării cauzei prin prisma folosirii unui drept procedural (de ex.: prezentarea unei probe suplimentare, intervenirea unui avocat ales în proces). Or, rezonabilitatea duratei procedurii a fost perturbată timp de aproximativ 4 ani, chiar dacă cei 4 inculpați în acea cauză penală erau în stare de arest, reținându-se că în acea cauză penală, acuzatorul de stat a reiterat de nenumărate ori poziția sa, precum că avocatul care insistă pe versiunea prezenței unui alibi în privința clientului său, depune un efort minimizat în vederea asigurării martorului apărării în instanța de judecată, fapt care duce la tergiversarea neîntemeiată a examinării cauzei.

Mai mult ca atât, pârâtul a afirmat că, la finisarea cercetării judecătorești, un alt avocat care a intervenit în proces din oficiu, a solicitat în 3 ședințe consecutiv, oferirea unui termen suplimentar pentru a se pregăti de susținerile verbale, în acest sens justificând amânările prin complexitatea cauzei.

Raportând circumstanțele cauzei și probele prezente la dosar, coroborate cu normele enunțate *supra*, instanța de judecată a ajuns la concluzia respingerii pretenției reclamantului Russu Denis cu privire la defăimare și constatarea ca fiind falsă informația din comunicatul de presă, ca neîntemeiată.

Cu referire la pretențiile privind obligarea pârâtului Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică lui Russu Denis și exprimarea scuzelor, cu compensarea prejudiciilor cauzate/repararea prejudiciului moral, cât și a cheltuielilor de judecată, instanța le apreciază ca având caracter subsecvent, și prin urmare urmează soarta pretenției principale, or în lipsa constatării caracterului defăimător al informației, acestea nu sunt susținute separat prin argumente juridice.

Totodată, se remarcă că, potrivit art.26 Cod de procedură civilă, procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei. Instanţa care judecă cauza îşi păstrează imparţialitatea şi obiectivitatea, creează condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale cauzei. Egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra circumstanţelor de fapt şi de drept, astfel încît nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Sensul normei procedurale citate mai *sus* este că, instanța urmează să organizeze procesul astfel încât, să acorde participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, inclusiv posibilitatea de a prezenta probe în susținerea acțiunii.

În litigiul deferit judecății în prezenta speță, se reține că, instanța a pus la dispoziția participanților la proces posibilitatea de a-și apăra drepturile lor, însă, reclamantul nu și-a valorificat dreptul său de a prezenta probe ce ar confirma temeinicia acțiunii depuse, motive din care, se impune adoptarea unei soluții de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

Cele relatate *supra*, impun instanței adoptarea unei soluții de respingere a acțiunii formulate de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis, or, în

cursul judecării cauzei, reclamantul nu a prezentat argumente pertinente și concludente, cât și probe de natură să ducă la adoptarea unei soluții contrare.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai *sus*, de vreme ce concluzia instanţei este consecinţa dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul şedinţei de judecată, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziţia art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Sintetizând cele expuse mai *sus* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.art.118, 121-122 Cod de procedură civilă, instanța de judecată conchide că acțiunea înaintată de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art.art.236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Dragomir Aliona în interesele lui Russu Denis către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale cu privire la defăimare, constatarea ca fiind falsă informația din comunicatul de presă, obligarea rectificării sau dezmințirii informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică și exprimarea scuzelor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei
Judecătorul : Natalia Moldovanu